

Opdrachtgeverconvenant Rijkswaterstaat

1. DOEL

Het opdrachtgeverconvenant beschrijft de uitgangspunten van de verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de opdrachtgevers van Rijkswaterstaat binnen het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en Rijkswaterstaat.

Het opdrachtgeverconvenant heeft hiermee betrekking op de, uit de beleidsverantwoordelijkheid van de opdrachtgevers voortvloeiende, aansturing door de opdrachtgevers aan Rijkswaterstaat aangaande de door Rijkswaterstaat te leveren producten en diensten.

2. OPDRACHTGEVERS, EIGENAAR EN OPDRACHTNEMER

De directeur-generaal Personenvervoer, de directeur-generaal Water, de directeur-generaal Transport en Luchtvaart treden op als materieel opdrachtgever van Rijkswaterstaat, hierna te noemen: opdrachtgever resp. opdrachtgevers.

De Secretaris Generaal van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat treedt op als eigenaar van Rijkswaterstaat; hierna te noemen: eigenaar.

De Secretaris Generaal van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat treedt tevens, op gegeven momenten, op als formeel opdrachtgever namens de opdrachtgevers, hierna te noemen: formeel opdrachtgever. De formele opdrachtgever treedt op:

- In gevallen waarin de materiele opdrachtgevers zich gezamenlijk verbinden;
- In situaties waarin de opdrachtverstrekking formeel geschiedt (mandatering van DG-RWS), alsmede bij de formele decharge;
- Ingeval van verschil van inzicht tussen materieel opdrachtgever en opdrachtnemer.

De directeur-generaal Rijkswaterstaat treedt op namens Rijkswaterstaat als opdrachtnemer, hierna te noemen: opdrachtnemer.

Rijkswaterstaat is een baten-lastendienst van het ministerie van Verkeer en Waterstaat hierna te noemen: Rijkswaterstaat.

3. TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

3.1 Opdrachtverstrekking

De opdrachtgevers zijn verantwoordelijk voor het realiseren van beleidsdoelen. Hiertoe kiezen of ontwikkelen zij in samenwerking met Rijkswaterstaat de in te zetten beleidsinstrumenten. Voor de realisatie van de gekozen beleidsinstrumenten kunnen de opdrachtgevers producten en diensten afnemen van Rijkswaterstaat. De beleidsdoelen zijn weergegeven in bijlage 3.

Rijkswaterstaat is, voor zover de opdrachtgevers dit wensen, verantwoordelijk voor de advisering van de opdrachtgevers omtrent de vertaling van beleidsdoelstellingen in producten en diensten die door Rijkswaterstaat kunnen worden geleverd.

Indien, al dan niet op basis van het door Rijkswaterstaat gegeven advies, de opdrachtgevers besluiten tot opdrachtverlening aan Rijkswaterstaat, dan is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor de daadwerkelijke productie van de overeengekomen producten en diensten conform het afgesproken prijs- en kwaliteitsniveau.

De formeel opdrachtgever bekrachtigt de gemaakte afspraken tussen opdrachtgevers en Rijkswaterstaat.

3.2 Voortgang en verantwoording

De opdrachtgevers en Rijkswaterstaat gebruiken de departementale planning- en controlcyclus ten behoeve van de planning, opdrachtverlening, voortgangsmelding en verantwoording van te leveren producten en

diensten. Voor die producten en diensten die onder projectsturing vallen, gelden aanvullende afspraken en regels.

De formeel opdrachtgever bekrachtigt de gemaakte afspraken tussen opdrachtgevers en Rijkswaterstaat.

3.3 Audits

De opdrachtgevers kunnen bepalen dat audits uitgevoerd dienen te worden op de kwaliteit en/of kwantiteit van de geleverde producten en diensten, alsook op het uitgebrachte advies omtrent de vertaling van beleidsdoelstellingen in producten en diensten van Rijkswaterstaat. Deze audits worden in overleg tussen opdrachtgevers en opdrachtnemer en in overeenstemming met de eigenaar vastgelegd in een auditplan.

Rijkswaterstaat houdt de benodigde middelen beschikbaar ter ondersteuning van het door opdrachtgevers en eigenaar vastgesteld auditplan voor Rijkswaterstaat en stelt alle, voor de goede uitvoering van de audits benodigde informatie, ter beschikking.

De formeel opdrachtgever bekrachtigt het auditplan tussen opdrachtgevers en Rijkswaterstaat.

3.4 Risicomanagement

De opdrachtgevers zijn verantwoordelijk voor afspraken over te leveren producten en diensten door Rijkswaterstaat om de gewenste beleidseffecten te bewerkstelligen. Bij de voortbrenging van de overeengekomen producten en diensten kunnen zich risico's voordoen waarover nadere afspraken gemaakt worden.

Deze afspraken worden gemaakt op basis van een risicoanalyse. Op basis van de risicoanalyse wordt een risicoverdeling afgesproken tussen eigenaar, opdrachtgevers en Rijkswaterstaat. De risicoverdeling bestaat uit de beschrijving van het risico, de drager van eventuele schade als gevolg van het voordoen van dit risico, de te nemen beheersmaatregelen en de uitvoerder van de maatregelen.

De formeel opdrachtgever toetst het risicomanagement, en bekrachtigt de gemaakte risicoanalyse tussen opdrachtgevers en Rijkswaterstaat.

4. STURING VAN OPDRACHTEN

Voor de te leveren producten gelden drie typen van opdrachtverstrekking en -sturing:

- I. Prestatiesturing op basis van Service Level Agreements (SLA);
- II. Projectsturing gebaseerd op spelregelkaders (MIT/SNIP);
- III. Sturing op basis van capaciteitsafspraken.

Voor elk van deze typen van opdrachtverstrekking en -sturing zijn standaarden ontwikkeld. Hieronder zijn de uitgangspunten hiervan geformuleerd voor de werking van de opdrachtverstrekking en de -sturing van ieder type.

4.1. Prestatiesturing

TYPERING

Prestatiesturing gebeurt door het afsluiten van Service Level Agreements (SLA's) over beheer en onderhoud van de netwerken. SLA's worden geformuleerd in termen van de door Rijkswaterstaat te leveren kwaliteit van het netwerk. Het hieraan gekoppelde budget wordt bepaald door het door Rijkswaterstaat te leveren kwaliteitsniveau (serviceniveau). De SLA's worden afgesproken op basis van de door Rijkswaterstaat en adviseurs verwachte effecten op de beleidsdoelstellingen van de opdrachtgevers.

PRODUCTEN

Prestatiesturing geldt voor de met SLA aangemerkte producten en diensten in de Lijst Producten en Diensten Rijkswaterstaat (bijlage 2).

BEPRIJZING

De prijs per SLA omvat de kosten die gepaard gaan met de inzet van Rijkswaterstaat en de in te zetten derden. Deze prijs is een standaardvergoeding per areaaleenheid die de opdrachtnemer ontvangt voor het te leveren serviceniveau. Rijkswaterstaat biedt inzicht in de relatie tussen de prijs en het serviceniveau en de gevolgen die het serviceniveau heeft op de kwaliteits- en kostenontwikkeling op de langere termijn.

OPDRACHTVERLENING EN VERANTWOORDING

- Het uitgangspunt is dat SLA's worden afgesproken voor een periode van vier jaar. Bij aanvang van het agentschap wordt hierop afgeweken door SLA's af te spreken voor een kortere termijn, namelijk twee jaar. Daarnaast dient de looptijd van de SLA's zo spoedig mogelijk te worden afgestemd op de kabinetsperiodes.
- Ter voorbereiding van de aanbiedingen van Rijkswaterstaat voor alternatieve service levels vindt overleg plaats met de opdrachtgever over de scenario's die aan die alternatieve service levels ten grondslag liggen. Rijkswaterstaat adviseert de opdrachtgevers over de relatie tussen de aangeboden scenario's en de door de opdrachtgevers te behalen beleidsdoelen. Hierbij speelt de evaluatie van de effectiviteit van de in eerdere periode afgesproken output een belangrijke rol, onder andere betreffende de eisen aan de te leveren offerte.
- De formeel opdrachtgever verzoekt de opdrachtgevers om een beleidstoets uit te voeren op de aangeboden alternatieve SLA's. De opdrachtgevers adviseren in de beleidstoets over de relatie tussen de door Rijkswaterstaat aangeboden alternatieve SLA's en de beleidsdoelstellingen van het Ministerie.
- Het agentschap rapporteert jaarlijks aan de formeel opdrachtgever over het serviceniveau met een toelichting op de wijze waarop dit is nagestreefd en de bijdrage ervan aan de gewenste effecten.
- Jaarlijks wordt in onderling overleg tussen opdrachtgever en Rijkswaterstaat vastgesteld of er wijzigingen binnen de kaders van de twee/vierjarige afspraak moeten worden vastgesteld waarna de aangepaste afspraak wordt vastgelegd in het managementcontract met de formeel opdrachtgever.
- In bijzondere gevallen of bij meningsverschillen wordt door de formeel opdrachtgever advies ingewonnen bij een deskundige onafhankelijke partij.

4.2. Projectsturing

TYPERING

Binnen dit sturingstype wordt er door de opdrachtgever een project gedefinieerd met een gewenst product, mijlpalen en een budget voor bouwkosten, alsmede voor een budget voor de uitvoering van het project door Rijkswaterstaat.

De spelregelkaders MIT¹ en SNIP² beschrijven het voortbrengingsproces bij Aanlegprojecten (op basis van de fasering verkenningen, planstudies en realisatie) en de rol- en taakverdeling die daarbij binnen het ministerie van Verkeer en Waterstaat van toepassing is.

Bij door de Tweede Kamer aangeduide grote projecten geldt naast het MIT/SNIP spelregelkader ook het grote projectenregime, dat vooral van invloed is op de wijze waarop verantwoording over de uitvoering van deze projecten wordt afgelegd.

PRODUCTEN

Projectsturing, gebaseerd op de vastgelegde spelregelkaders, geldt voor de daarvoor aangemerkte producten en diensten in de Lijst Producten en Diensten Rijkswaterstaat (bijlage 2).

BEPRUING

De producten welke vallen onder projectsturing worden door Rijkswaterstaat beprijsd in twee delen.

- Het kasgedeelte wordt opgebouwd uit de aanlegkosten of geraamde contractkosten van de inzet van aannemers ten behoeve van de realisatie van het product, inclusief de geraamde respectievelijk gematerialiseerde kosten bij genoemde inzet. Om het agentschap te stimuleren in de uitvoering van de opdracht de risico's behorende bij het kasgedeelte te minimaliseren, wordt er een bonus/malusregeling getroffen over het uitvoeringsresultaat van de aannemerskosten.
- Het agentschappgedeelte is een gestandaardiseerd opslagpercentage op het kasgedeelte welke alle kosten dekt die niet vallen onder het kasgedeelte. Het agentschap is risicodragers voor de risico's behorende bij het agentschappgedeelte.

OPDRACHTVERLENING EN VERANTWOORDING

- De formeel opdrachtgever en het agentschap kunnen te allen tijden opdrachten aangaan.
- De opdrachtgever treedt op als initiator van die producten en diensten binnen projectsturing welke betrekking hebben op de aanleg van (onderdelen van) het netwerk zoals beschreven in bijlage 2.

¹ Meerjarige infrastructurele trajecten

² Spelregelkader natte infrastructurele projecten

- De opdrachtgever treedt op als adviseur van de formeel opdrachtgever voor die producten en diensten binnen projectsturing welke betrekking hebben op het groot variabel onderhoud, zoals nader beschreven in bijlage 2.
- De aanlegprojecten, alsmede de grote projecten doorlopen de fasen van de MIT/SNIP-procedure. Per fase vindt besluitvorming plaats over de voortzetting van het betreffende project.
- De projecten ten behoeve van groot variabel onderhoud doorlopen uitsluitend de realisatiefase van de MIT/SNIP-procedure.
- Het agentschap rapporteert en verantwoordt conform de geldende spelregelkaders MIT en SNIP en, indien zo aangemerkt, conform het grote projectenregime.
- Verantwoording, inclusief verrekening van de bonus/malus, wordt verleend op het geleverde product, danwel ook tussentijds op mijlpalen indien zo afgesproken.

4.3. Capaciteitsturing

TYPERING

Capaciteitsturing wordt gebruikt voor situaties waar de opdrachtgever een beroep doet op de binnen het agentschap aanwezige kennis en expertise voor het formuleren van beleid, adviseren over de formulering van beleid of verzamelen en interpreteren van gegevens, inclusief verrichten van metingen, ter ondersteuning van de beleidsformulering- of evaluatie. Uitgangspunt hierbij is dat de instandhouding van kennis en ervaring ten behoeve van beleid en inspectie een gedeeld risico is voor formeel en materieel opdrachtgever en Rijkswaterstaat, onder de premisse dat Rijkswaterstaat zich kan profileren als een goed opdrachtnemer; dit betreft zowel de kwaliteit van de producten en diensten als de daarmee gepaard gaande kosten. Dit gedeelde belang wordt uitgedrukt in een meerjarige capaciteitsgarantie van het agentschap en een meerjarige budgetgarantie van de formeel opdrachtgever voor deze capaciteit.

PRODUCTEN

Capaciteitsafspraken gelden voor de daarvoor aangemerkte producten en diensten in de Lijst Producten en Diensten Rijkswaterstaat (bijlage 2).

BEPRIJZING

De afgesproken ter beschikking te houden capaciteit is beprijsd middels een tarief per fte, welke door de eigenaar is vastgesteld. Hierbij gelden de volgende nadere bepalingen:

- In het raamcontract is per opdrachtgever een maximale toe- of afname van 5% per jaar mogelijk in de door de opdrachtnemer ter beschikking te houden capaciteit. Met de aanpassing van de afspraken over de beschikbaar te houden capaciteit worden ook de bijbehorende budgettaire aanpassingen uitgevoerd.
- De prijs van de beschikbaar te houden capaciteit wordt bepaald conform het door de eigenaar vastgestelde kostprijsmodel Rijkswaterstaat.
- Daarnaast kunnen de opdrachtgevers extra gelden ter beschikking stellen voor de inhuur van externe bureaus of kennisinstituten voor specifieke opdrachten.

OPDRACHTVERLENING EN VERANTWOORDING

- Middels een raamcontract wordt met het agentschap afgesproken om een bepaalde formatie (met bepaalde competenties) aan medewerkers beschikbaar te houden voor het uitvoeren van opdrachten.
- Middels een gestandaardiseerd protocol per opdracht of een raamprotocol per programma verleent een opdrachtgever direct opdracht één of meerdere specifieke onderdelen van het agentschap welke de afgesproken kennis beschikbaar houden.
- De afspraken in een protocol passen binnen de kaders van het vierjarig raamcontract.
- Verantwoording vindt plaats op basis van de afgesproken kwaliteitsindicatoren zoals afgesproken in het raamcontract of desbetreffende protocol.
- Verantwoording van het raamcontract vindt plaats op basis van de geleverde kwaliteit en het gebruik van capaciteit conform het raamcontract.

8. OPDRACHTWIJZIGING

De beschreven kaders per type sturing geven op hoofdlijnen de mate van flexibiliteit aan van agentschap en opdrachtgever bij de opdrachtformulering en tussentijdse wijziging hierop. Hier bovenop kan opdrachtwijziging plaats vinden als gevolg van calamiteiten en majeure politieke, economische en maatschappelijke ontwikkelingen.

9. SLOTBEPALINGEN

Afwijkingen van de managementafspraken

- Wijzigingen in het opdrachtgeverconvenant dienen altijd plaats te vinden met instemming van zowel de eigenaar, de opdrachtgevers en opdrachtnemer. Wijzigingen worden schriftelijk vastgesteld.
- Het beheer van het opdrachtgeverconvenant en overige bepalingen ten aanzien van het agentschap, alsmede het opnemen van de wijzigingen daarin, is exclusief de verantwoordelijkheid van de eigenaar.

Inwerkingtreding

Het convenant treedt gelijktijdig met het eigenaarconvenant in werking op 1 januari 2006. Tevens zal dit convenant gedurende het proefjaar 2005 kracht van werking kennen tussen de opdrachtgever en het agentschap. Gedurende het proefjaar zal het convenant worden geëvalueerd en indien nodig aangepast.

Dit convenant wordt aangehaald als: opdrachtgeverconvenant Rijkswaterstaat.

Aldus overeengekomen en ondertekend te Den Haag op 20 december 2004.

DE DIRECTEUR GENERAAL TRANSPORT EN
LUECHTVAART

Mw. ~~de~~ J.A. Tammenoms Bakker

DE DIRECTEUR GENERAAL PERSONENVERVOER

M.M.D. van Eeghen

DE DIRECTEUR GENERAAL WATER:

v/c

Dr. M.E.P. Dierikx

DE DIRECTEUR GENERAAL RIJKSWATERSTAAT

ir. L.H. Keijts

DE SECRETARIS GENERAAL VAN HET MINISTERIE
VAN VERKEER EN WATERSTAAT

drs. G.H.O. van Maanen

Bijlage 1: agentschap binnen de departementale kaders V en W

Belangrijke specifieke kaders die van toepassing zijn op het agentschap

- Het risicomanagement en –escalatie wordt uitgevoerd conform het gestelde in de instellingsvoorwaarde 'Risikoanalyse'.
- De financiële verslaggeving wordt uitgevoerd conform het gestelde in de instellingsvoorwaarde 'Plan van Aanpak Openingsbalans'.
- De interne planning & control wordt uitgevoerd conform het gestelde in de instellingsvoorwaarde 'Planning & Control'.
- De gehanteerde prijzen voor de producten uit de 'Lijst Producten & Diensten Rijkswaterstaat' worden uitgevoerd conform het gestelde in de instellingsvoorwaarde 'Kostprijsmodel'.

Aanvullende bepalingen met betrekking tot de Financiering van producten en diensten

Prestatiesturing

- Voor de producten en diensten die onder de prestatie­sturing vallen wordt een cashflow prognose gemaakt.
- Op basis van deze prognose wordt maandelijks het geld uit de begroting ter beschikking gesteld op de rekening courant van het agentschap vanuit de apparaatbegroting van het agentschap.
- Voor eventuele tekorten of overschotten wordt geleend dan wel gespaard bij Financiën.

Projectsturing

- Voor de bls-kosten van de producten en diensten die onder de projectsturing vallen wordt een cashflow prognose gemaakt.
- Op basis van deze prognose wordt maandelijks het geld uit de begroting ter beschikking gesteld op de rekening courant van het agentschap vanuit de apparaatbegroting van het agentschap.
- Voor eventuele tekorten of overschotten wordt geleend dan wel gespaard bij Financiën.
- Voor de externe productkosten niet-bls krijgt het agentschap financieel mandaat op de desbetreffende programma-artikelen van de begroting. Het geld blijft op de rekening courant van het departement. Er bestaat voor deze gelden geen leen- of spaarfaciliteit.
- Een bonus of malus wordt na vaststelling verrekend tussen de rekening courant van het agentschap en van het departement.

Capaciteitssturing

- De geserveerde capaciteit wordt gefinancierd uit een artikel voor de bls-kosten van het agentschap.
- Het benodigde geld wordt in maandelijkse termijnen ter beschikking gesteld vanuit de begroting op de rekening courant van het agentschap bij Financiën.
- Per afgesloten protocol wordt door het betreffende beleidsdirectoraat het geld voor de inzet van de externe bureaus vooraf overgemaakt op de rekening courant van het agentschap.

Aanvullende bepalingen met betrekking tot tussentijdse wijzigingen

- De opdrachtgever heeft de mogelijkheid de opdracht tussentijds te wijzigen. Hiertoe kan het agentschap ook een voorstel doen. Het agentschap brengt vervolgens een offerte uit, die betrekking heeft op de wijzigingen.
- Tussentijdse opdrachtwijzigingen worden overeengekomen en schriftelijk bevestigd tussen de formeel opdrachtgever en het agentschap.
- Wijzigingen van het beleid die mogelijk van invloed zijn op de producten & diensten en productieprocessen die het agentschap levert of afneemt dienen tijdig aan het agentschap worden voorgelegd. Indien ook de opdrachtnemer deze invloed vermoedt, zal zij door middel van een uitvoeringstoets de wijzigingen in kwaliteit, prijs en haalbaarheid aangeven.
- Wijzigingen in de producten & diensten en productieprocessen die van invloed zijn op het geformuleerde beleid worden tijdig aan de materielel opdrachtgevers voorgelegd. Indien deze wijzigingen ook relevant worden geacht door de materielel opdrachtgevers dan zullen zij door middel van het uitvoeren van een 'Uitvoeringstoets' de wijzigingen in kwaliteit, prijs en haalbaarheid aangeven.

- Meer-/minder werk treedt op indien:
 - Zich wijzigingen voordoen in het gewenste serviceniveau. Wijzigingen in het serviceniveau kunnen alleen plaatsvinden indien gebruik wordt gemaakt van de escalatieprocedure (Prestatiesturing).
 - Zich wijzigingen voordoen in de scope van een project. Afspraken omtrent scopewijzigingen worden afgehandeld conform de regels van het MIT/SNIP spelregelkader (Projectsturing).
 - De capaciteitsbevraging de in het raamcontract vastgestelde capaciteitsreservering overstijgt.

Bijlage 2: Producten & Diensten Rijkswaterstaat

Deze bijlage komt overeen met bijlage II 'Lijst Producten en diensten Rijkswaterstaat' uit het eigenaarconvenant. Indien er zich wijzigingen voordoen in bijlage II van het eigenaarconvenant zullen deze wijzigingen in onderstaande tabel worden doorgevoerd.

1. Netwerk- en verkeersmanagement Hoofdwegennet				
Nr.	Subproces	Nr	Productnaam	Sturing
1.1	Verkeersmanagement hoofdwegennet	1.1.1	Basispakket gebruik infrastructuur hoofdwegennet	SLA
		1.1.2	Pluspakket gebruik infrastructuur hoofdwegennet	SLA
1.2	Beheer, onderhoud en ontwikkeling hoofdwegennet	1.2.1	Basispakket Beheer & Onderhoud infrastructuur hoofdwegennet	SLA
		1.2.2	Pluspakket Beheer & Onderhoud infrastructuur hoofdwegennet	SLA
		1.2.3	Groot variabel onderhoudsproject hoofdwegennet	MIT
1.3	Aanleg hoofdwegennet	1.3.1	MIT-verkenning (verkenningenfase) hoofdwegennet	MIT
		1.3.2	Trajectnota / MER (planstudiefase) hoofdwegennet	MIT
		1.3.3	(Ontwerp)-tracébesluit (planstudiefase) hoofdwegennet	MIT
		1.3.4	Realisatieproject (realisatiefase) hoofdwegennet	MIT
1.4	Beleidsondersteuning en -advisering hoofdwegennet	1.4.1	Beleidsondersteuning & -advisering hoofdwegennet	Capaciteit
1.5	Subsidies hoofdwegennet	1.5.1	Subsidiebehandeling hoofdwegennet	Capaciteit

2. Netwerk- en verkeersmanagement Hoofdvaarwegennet				
Nr.	Subproces	Nr	Productnaam	Sturing
2.1	Verkeersmanagement hoofdvaarwegennet	2.1.1	Basispakket gebruik infrastructuur hoofdvaarwegennet	SLA
		2.1.2	Pluspakket gebruik infrastructuur hoofdvaarwegennet	SLA
2.2	Beheer, onderhoud en ontwikkeling hoofdvaarwegennet	2.2.1	Basispakket Beheer & Onderhoud infrastructuur hoofdvaarwegennet	SLA
		2.2.2	Pluspakket Beheer & Onderhoud infrastructuur hoofdvaarwegennet	SLA
		2.2.3	Groot variabel onderhoudsproject hoofdvaarwegennet	MIT
2.3	Aanleg hoofdvaarwegennet	2.3.1	MIT-verkenning (verkenningenfase) hoofdvaarwegennet	MIT
		2.3.2	Trajectnota / MER (planstudiefase) hoofdvaarwegennet	MIT
		2.3.3	(Ontwerp)-tracébesluit (planstudiefase) hoofdvaarwegennet	MIT
		2.3.4	Realisatieproject (realisatiefase) hoofdvaarwegennet	MIT
2.4	Beleidsondersteuning en – advisering hoofdvaarwegennet	2.4.1	Beleidsondersteuning & -advisering hoofdvaarwegennet	Capaciteit
2.5	Subsidies hoofdvaarwegennet	2.5.1	Subsidiebehandeling hoofdvaarwegennet	Capaciteit

3. Integraal waterbeheer hoofwatersystemen

Nr.	Subproces	Nr	Productnaam	Sturing
3.1	Watermanagement hoofwatersystemen	3.1.1	Basispakket watermanagement hoofwatersystemen	SLA
		3.1.2	Pluspakket watermanagement hoofwatersystemen	SLA
3.2	Beheer, onderhoud en ontwikkeling hoofwatersystemen	3.2.1	Basispakket Beheer & Onderhoud infrastructuur hoofwatersystemen	SLA
		3.2.2	Pluspakket Beheer & Onderhoud infrastructuur hoofwatersystemen	SLA
		3.2.3	Groot variabel onderhoudsproject hoofwatersystemen	SNIP
3.3	Aanleg hoofwatersystemen	3.3.1	SNIP-verkenning (verkenningenfase) hoofwatersystemen	SNIP
		3.3.2	Notitie variantkeuze (planstudiefase) hoofwatersystemen	SNIP
		3.3.3	Notitie projectbesluit (planstudiefase) hoofwatersystemen	SNIP
		3.3.4	Realisatieproject (realisatiefase) hoofwatersystemen	SNIP
3.4	Beleidsondersteuning en -advisering hoofwatersystemen	3.4.1	Beleidsondersteuning & -advisering hoofwatersystemen	Capaciteit
3.5	Subsidies hoofwatersystemen	3.5.1	Subsidiebehandeling hoofwatersystemen	Capaciteit

4. Leveren van kennis & expertise

Nr.	Subproces	Nr	Productnaam	Sturing
4.1	Beleidsondersteuning en -advisering algemeen	4.1.1	Beleidsondersteuning & -advisering algemeen	Capaciteit
4.2	Grote projecten	4.2.1	Realisatie groot project	MIT/ SNIP
4.3	Aansturing projecten en uitvoeringsorganisaties	4.3.1	Aansturing project	Capaciteit
4.4	Subsidies overig	4.4.1	Subsidiebehandeling overig	Capaciteit
4.5	Nationale basisinformatievoorziening	4.5.1	Basisinformatievoorziening	SLA

Doelenboom Directoraat Genraal Transport en Luchtvaart wordt nog toegevoegd

Side letter bij het opdrachtgeversconvenant Rijkswaterstaat

1. DOEL

Vanuit het door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat aan de Kamer gemelde voornemen om het Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat per 1-1-2006 Agentschap te laten worden, dient er in 2005 een jaar te worden "proefgedraaid" met het baten-lastenstelsel en het nieuwe resultaatgerichte sturingsmodel zoals die voor het toekomstig Agentschap is voorzien. Eén van de onderdelen is dat er in dat jaar is proefgedraaid op basis van een eigenaarconvenant en een opdrachtgeversconvenant waarin de verhoudingen tussen het agentschap en de eigenaars en opdrachtgevers in het Ministerie worden vastgelegd. Het proefdraaien houdt in dat de in deze convenanten vastgelegde taakverdeling en werkwijze binnen het Ministerie wordt uitgeprobeerd, een aantal malen wordt geëvalueerd en wordt aangepast om bij de start van het agentschap doelmatige en effectieve relaties tussen de onderdelen van het Ministerie te garanderen.

Deze side letter is bijgevoegd bij het op 20 december 2004 getekende opdrachtgeversconvenant Rijkswaterstaat. De side letter beschrijft een aantal uitgangspunten bij het opdrachtgeversconvenant waarop tijdens het proefdraaien moet worden getoetst en een aantal onderwerpen aangaande de sturing tussen Rijkswaterstaat en opdrachtgevers die bij de evaluaties in het proefjaar in ieder geval aandacht verdienen. Een voorbeeld van een te toetsen uitgangspunt is het feit dat de procedures in het convenant moeten leiden tot heldere opdrachtverlening en duidelijkheid rond de verantwoordelijkheid van Agentschap en opdrachtgever. Een voorbeeld van een onderwerp dat bij de evaluaties aandacht verdient is de Operationele ervaring met de rollen van Beleidsdirecties en van onderdelen van het Agentschap bij de nieuwe sturingstypologieën prestatiesturing en capaciteitssturing. Het feitelijk gaan werken met deze nieuwe sturing zal inzicht bieden in de mate waarin de bedoelde werking ook gestalte zal krijgen.

Door de onderwerpen te benoemen is er een gezamenlijk beeld van de belangrijkste issues rond het opdrachtgeversconvenant waarvan wij weten dat zij nog aan de praktijk getoetst en aangepast moeten worden. Tevens geven de partijen hiermee blijk van hun besef dat zij gezamenlijk deze uitwerking dienen te realiseren teneinde het proefdraaien in 2005 succesvol af te kunnen sluiten. Hiermee wordt geborgd dat er vanaf 2006 een adequate basis is voor een effectieve sturingrelatie tussen opdrachtgevers en agentschap.

2. KADER

De werking van het opdrachtgeversconvenant Rijkswaterstaat, inclusief de in deze side letter genoemde nader uit te werken aspecten, zal worden geëvalueerd en eventueel bijgestuurd binnen de kaders zoals deze zijn gesteld in de 'Noordwijk'-sessies van de bestuursraad.

3. ONDERWERPEN

In de hierna volgende paragrafen zullen de nog nader uit te werken sturingsaspecten worden toegelicht:

3.1 De verlening, sturing, voortgangsbewaking van opdrachten van opdrachten binnen de planning en controlcyclus.

Er dient een goede toetsing plaats te vinden hoe de nieuwe sturingsprincipes in de praktijk aansluiten op de departementale begrotings- en planning en controlcyclus cq de vertaling daarvan naar activiteiten die door de verschillende diensten moeten worden ontplooid om:

- Goed en helder opdrachten te verlenen;
- Verantwoording af te leggen;
- De voortgang te bewaken (inhoudelijk en financieel);
- Bijstellingen te plegen;
- De opdracht te kunnen afronden (verantwoording, oplevering, etc.).

Waar nodig moeten hierbij in het proefjaar pragmatische aanpassingen worden ontwikkeld en getoetst. De betrokken partijen zullen bij deze verdere uitwerking ook inzicht moeten bieden in de benodigde inzet van mensen bij de partijen om deze cyclus werkbaar te maken en houden.

Hierbij geldt dat bij de uitwerking zo veel mogelijk rekening gehouden dient te worden met de specifieke aspecten per sturingstypologie zoals ook in de volgende paragrafen is beschreven.

3.2 Periodiciteit van de SLA's vallende binnen prestatiesturing.

Prestatiesturing middels SLA's kent veel nieuwe aspecten. Zowel de opdrachtgevende partijen als het agentschap gaan hiermee een geheel nieuwe fase in voor wat betreft de sturing van beheer en onderhoud. Het proefjaar 2005 zal door alle partijen volop gebruikt dienen te worden om ervaring met deze manier van sturing op te doen, maar ook om diverse aspecten verder uit te werken. Het betreft hier met name de opbouw van gegevens over zaken als de externe kosten voor het verhogen van een prestatieniveau, de interne kosten en systematiek en inspanning voor het normeren en monitoren van verschillende soorten prestatieniveau's, en het feitelijke nut van cijfers per regio voor verschillende categorieën prestatiegegevens.

Gedurende het proefjaar 2005 zullen de betrokken partijen na de eerste ervaringen met het opstellen van en rapporteren over de SLA's deze wijze van sturen evalueren. Bij deze evaluatie zal ook meegenomen worden in hoeverre de basisafpraak over de vierjarige looptijd van de SLA ook wenselijk is.

3.3 Relatie tussen SLA's en beleidsdoelen.

SLA's betreffen afspraken rondom een serviceniveau gedefinieerd in outputtermen van het agentschap. Deze afspraken dienen uitvoering te geven aan het te realiseren beleid waarvoor de opdrachtgever eindverantwoordelijk is, ook wel de beleidseffecten genoemd.

De betrokkenen hebben geconstateerd dat de relatie (wisselwerking) tussen de geformuleerde output in de SLA's en het te realiseren beleid een punt van aandacht is omdat hier binnen het Ministerie nog weinig ervaring mee is opgedaan. Tot op heden is beheer en onderhoud altijd een zeer beleidsarme uitvoeringstaak van dit departement geweest.

Betrokken partijen zullen deze relatie in het proefjaar verder uitwerken en hierbij onder andere aandacht besteden aan de vraag hoe de betrokken partijen effectief de wisselwerking kunnen invullen tussen de beleidsdoelen van het Ministerie inclusief het agentschap en de voor een agentschap als uitvoeringsorganisatie gewenste outputopdrachten

3.4 De inrichting van de operationele sturingsaspecten voor prestatiesturing, zowel procesmatig als inhoudelijk.

Door de betrokkenen zijn diverse operationele sturingsaspecten aangedragen die rond prestatiesturing vanuit het kader van de planning en controlcyclus in het proefjaar actief moeten worden gemonitord. Deze zijn:

- Het benoemen van de uit te voeren activiteiten per dienstonderdeel;
- Actueel houden van het beschreven samenwerkings- cq. organisatiemodel;
- De link tussen prestatie-afspraken en de hiervoor benodigde en beschikbare capaciteit per dienstonderdeel;
- De wijze van verantwoording;
- De onderwerpen cq. inhoud en gewenste mate van uniformiteit van de rapportages aan de opdrachtgevers.

3.5 De inrichting van een efficiënte en heldere administratieve ondersteuning voor capaciteitssturing.

Naast het maken van afspraken is het ook belangrijk dat de financieel-administratieve inrichting van de ondersteunende systemen een belangrijke succesfactor is in een effectieve sturing. Gedurende het proefdraaien zullen de beleidsdirectoraten worden ondersteund zoals dit altijd gebeurde middels het FAIS-systeem, aangevuld met die managementinformatie die nodig is om de nieuwe sturing adequaat te ondersteunen. Het leveren van de aanvullende managementinformatie zal gebeuren binnen de mogelijkheden die de functionaliteit van SAP heeft zoals die in 2005 beschikbaar is.

3.6 De inrichting van de operationele sturingsaspecten voor capaciteitssturing, zowel procesmatig als inhoudelijk.

Ook capaciteitssturing is voor een deel een nieuw sturingsprincipe. Er dient gedurende het proefjaar zorgvuldig gekeken te worden naar diverse operationele sturingsaspecten met betrekking tot de planning en controlcyclus. Als toetsingselementen of aandachtspunten worden aangedragen:

- De tariefstelling dient helder en geaccepteerd te zijn, ook in zijn onderbouwing middels het kostprijsmodel.
- De inhoud van de planning- en controlrapportages dient voor zover als mogelijk is, afgestemd te zijn op de informatiebehoefte van alle betrokkenen;

- De invulling en werking van het raamcontract dient in het proefjaar verschillende malen te worden geëvalueerd zodat voor het raamcontract 2006 gezamenlijk de te reserveren capaciteit kan worden vastgesteld;
- Uitgangspunt voor 2005 is het vastgesteld raamcontract capaciteit. Daarnaast zullen zo vroeg mogelijk in 2005 de actuele (raam)protocollen rond dienen te zijn teneinde sturing hierop mogelijk te maken. Ook de invulling en werking van deze protocollen dient in het proefjaar verschillende malen te worden geëvalueerd zodat zij waar nodig kunnen worden aangepast.
- Evaluatie van de beperkingen en voordelen van de 5% regeling (de capaciteitsaanvragen mogen tussen opvolgende jaren niet meer dan 5% in omvang afnemen of toenemen). Uitzondering hierop zijn grote beleidsintensiveringen en –extensiveringen. Het raamcontract 2006 e.v. zal wel de 5% regeling bevatten, maar niet in relatie tot het raamcontract 2005.

3.7 De inrichting van de operationele sturingsaspecten voor projectsturing, zowel procesmatig als inhoudelijk.

Voor projectsturing worden een aantal aspecten verder ontwikkeld in de relatie tussen Rijkswaterstaat en opdrachtgevers. Hierbij zijn in 2005 de belangrijkste aandachtsgebieden:

- Invulling en uitvoering van het risicomanagement (zie hiervoor ook 3.10);
- De wijze waarop de scope van projecten wordt bepaald cq gewijzigd;
- De wijze en frequentie van rapporteren aan opdrachtgevers;
- Het meenemen van life-cycle cost management aspecten in de advisering, besluitvorming en rapportage;
- De kwaliteit van de kostenramingen in de diverse fasen, maar met name in de fase van tracébesluit.
- Het te hanteren opslagpercentage voor de kosten Rijkswaterstaat en de wijze waarop dit percentage wordt bepaald;
- Het verbeteren van de informatievoorziening en monitoring van de voortgang in de uitvoeringsfase van een project, afgestemd op de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen.

3.8 Geschillenafhandeling bij opdrachtwijziging.

De betrokken partijen dienen op basis van de zich ontwikkelende praktijk per sturingstypologie vast te leggen hoe pragmatisch omgegaan kan worden met verschillen van mening omtrent:

- Opdrachtwijziging;
- Tariefstelling;
- Risicomanagement en materialisatie van risico's.

3.9 De bonus/malus-regeling bij projectsturing.

De uitgangspunten en de werking van de voorgestelde bonus-malus regeling bij projectsturing zullen in het proefjaar zo goed mogelijk moeten worden gesimuleerd teneinde de verwachte werking te kunnen beoordelen en, zo nodig, aan te passen.

3.10 De vormgeving en ontwikkeling van risicomanagement.

Bij aanvang van het proefjaar is een risicoanalyse aanwezig als uitgangspunt voor het proefdraaien. Het proefjaar zal gebruikt worden om ervaring met risicomanagement in de nieuwe sturingsrelatie op te doen én om het risicomanagement, zowel formeel als operationeel verder te ontwikkelen. Het doel is een betrouwbaar en dekkend risicomanagementsysteem te hebben dat alle betrokken partijen afdoende ondersteunt.

4. VOORTGANG

Met de leden van het kernteam zijn mondeling afspraken gemaakt dat in 2005 de voortgang over de hierboven beschreven punten gemonitord zal worden. Uitgangspunt hierbij is dat voor succesvol proefdraaien het noodzakelijk is dat vroeg in 2005 de uitwerking per sturingstypologie van de rollen, (eind)verantwoordelijkheden en spelregels voor alle partijen duidelijk worden. De monitoring sluit tevens aan op de het Ministerie van Financiën gevraagde evaluatie van de proefdraaiperiode van het agentschap. Het invullen van de rollen, (eind) verantwoordelijkheden en spelregels zal gebeuren middels een procesdocument, waarvoor reeds een eerste inventarisatie is gemaakt, aan de hand waarvan de opdrachtgevers en Rijkswaterstaat in 2005 verder gaan.